

ЧИННИКИ ПОСЛАБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

БІЛИК Вікторія Вікторівна

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

<https://orcid.org/0000-0002-1809-0804>

e-mail: bilyk_v@ukr.net

У статті визначено важливість сформованості та ефективності використання інвестиційно-інноваційного потенціалу в контексті забезпечення економічної безпеки країни. Наголошено на критичних змінах в інвестиційній та інноваційній діяльності в Україні від початку розгортання повномасштабної війни. Згідно сформованих висновків звернуто увагу і на невирішені проблеми, які щороку збільшувались у превоєнному періоді і в умовах повномасштабної війни лише ускладнилась ситуація для їх вирішення. Наведено низку ризиків і загроз, що перешкоджають удосконаленню системи державного регулювання інвестиційних та інноваційних процесів і послаблюють конкурентний потенціал національного господарства стосовно здійснення інвестиційно-інноваційного прориву. Виділено важливість проведення інституційного реформування та структурних змін, що дозволить уповільнити послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України. Узагальнено перелік чинників послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України, вплив яких мав місце у превоєнному часі і посилювався при розгортанні повномасштабного воєнного вторгнення.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційний потенціал, економічна безпека, війна, інвестиційна та інноваційна діяльність, ризики і загрози.

FACTORS WEAKENING THE INVESTMENT AND INNOVATION POTENTIAL IN THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF UKRAINE IN THE WAKE OF A FULL-SCALE WAR

Victoria BILYK

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

The article defines the importance of the formation and effective use of investment and innovation potential in the context of ensuring the country's economic security. Critical changes in investment and innovation activity in Ukraine since the start of the full-scale war are emphasized. Recent years have confirmed the significant importance of innovations, not only in increasing economic results, but also in the defense complex, when the country needs modern weapons to protect its own sovereignty. It is obvious that innovative activity requires significant investment, and in the conditions of a catastrophic lack of financial resources, it is quite difficult to maintain the level of innovation and investment attractiveness. It is important to realize that in the conditions of war, the existing approaches to the management of the country's investment and innovation potential when solving the tasks of ensuring economic security mostly lose their relevance and applied value and require changes, the results of which may be unpredictable and not have the expected effect. According to the conclusions drawn, attention was also paid to unresolved tasks, the number of which increased every year in the pre-war period and in the conditions of a full-scale war, the situation only became more complicated. A number of risks and threats are presented that negatively affect the system of state regulation of investment and innovation processes and weaken the potential of the national economy for an investment and innovation breakthrough. The importance of carrying out institutional reform and structural changes, which will allow to slow down the weakening of the investment and innovation potential in the system of economic security of Ukraine, is highlighted. Weakening of the investment and innovation potential occurs under the influence of a large number of factors, which may have an institutional, political-economic, globalization, and other nature. The list of factors weakening the investment and innovation potential in the system of economic security of Ukraine, the influence of which took place in the pre-war period and intensified when the war began, is summarized.

Key words: investment and innovation potential, economic security, war, investment and innovation activity, risks and threats.

БІЛИК, В. (2023). ЧИННИКИ ПОСЛАБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ. *Development Service Industry Management*, (4), 149–155. [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4\(25\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4(25))

BILYK, V. (2023). FACTORS WEAKENING THE INVESTMENT AND INNOVATION POTENTIAL IN THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF UKRAINE IN THE WAKE OF A FULL-SCALE WAR. *Development Service Industry Management*, (4), 149–155. [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4\(25\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4(25))

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Економічна безпека країни в значній мірі залежить від сформованості та ефективного використання інвестиційно-інноваційного потенціалу. Здатність органів влади налагодити такі процеси дозволяють успішно протидіяти багатьма ризикам і загрозам, які часто обумовленні появою нових підходів до вирішення важливих

для економіки країни та забезпечення її безпеки завдань. І навпаки, обмеженість ресурсного потенціалу та неготовність адаптації країни до інвестиційно-інноваційних змін, посилюють вплив ризиків і загроз та нездатність протидіяти їм і у підсумку варто очікувати на погіршення економічної безпеки та конкурентоспроможності.

Україна вже тривалий час перебуває під постійним та швидкозростаючим впливом гібридних ризиків і загроз і для їх подолання важливо сформувати потужний інвестиційно-інноваційний потенціал. В умовах повномасштабної війни вирішення такого завдання потребує значних реформ та змін, а особливо застосування нових підходів до пошуку джерел фінансування інвестиційних ініціатив з прицілом на винайдення і впровадження прогресивних технологій та інновацій. Спершу важливо вяснити чинники, які становлять найвищу небезпеку для країни у її інвестиційно-інноваційному розвитку. Використання такого підходу здатне раціонально підійти до використання наявних ресурсів країни, поетапного вирішення низки завдань безпекового значення та іншого, що дозволяє якнайкраще посилити захист національного господарства.

Важливо усвідомлювати, що в умовах широкомасштабного воєнного вторгнення існуючі підходи до управління інвестиційно-інноваційним потенціалом країни при вирішенні завдань забезпечення економічної безпеки здебільшого втрачають актуальність та прикладне значення і потребують змін, результати яких можуть бути непрогнозовані і не мати очікуваного ефекту. Все це лише посилює важливість ідентифікації чинників послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України в умовах повномасштабної війни, у результаті чого можливо закласти необхідну основу для визначення напрямів та інструментів реформування національного господарства з прицілом на посилення інвестиційно-інноваційного прориву та досягнення необхідного рівня економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження інвестиційно-інноваційного потенціалу є об'єктом численних наукових праць, у яких увага надається, з одного боку, особливостям формування та підходам до підвищення ефективності використання, з іншого боку – структурним аспектам, зокрема враховуючи окремі характеристики стану економіки країни. Виходячи з цього виділимо низку науковців, які займаються дослідженням структурних аспектів формування і використання інвестиційно-інноваційного потенціалу, зокрема: Т. Васильців, Т. Городня [1, с. 52-57], І. Демішев, С. Войтко [2], Н. Демчишак [3], М. Жук [4, с. 64-72], Н. Кондратенко, Н. Добрянський [5, с. 58-64], М. Куницька-Іляш, Я. Березівський [6, с. 70-76], І. Мойсеєнко [7, с. 25-32], Цзян Пань [8, с. 55-61], А. Пашков, А. Барановська, Ю. Телокова [9, с. 20-25], Н. Прямухіна [10, с. 208-214], Р. Лупак, Т. Штець [11, с. 14-19] та інші.

Попри існуючі наукові припущення та доводи формування інвестиційно-інноваційного потенціалу відбувається досить динамічно, що в основному пов'язано із високими темпами глобалізації та неоіндустріалізації. Очевидно, що такі тенденції чинять вплив на економічну безпеку країни, а це вимагає розроблення нових підходів, за якими вдається домогтися високої ефективності використання інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки. Додатковим чинником негативних і непрогнозованих динамічних змін в Україні сьогодні стала війна, що критично переформатувала усі підходи до управління економічною безпекою країни. В таких умовах суттєво обмежуються можливості економіки для збереження інвестиційно-інноваційного потенціалу країни і стає критично важливо як найскоріше успішно протидіяти агресору та розпочати повоєнне відновлення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу відбувається під впливом численної кількості чинників, які можуть мати інституційний, політико-економічний, глобалізаційний та інший характер. Війна стала потужним каталізатором послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу України, у результаті чого суттєво обмежилися можливості для протистояння агресору та забезпечення достатнього рівня економічної безпеки. Нездатність органів влади швидко розпочати відновлення інвестиційно-інноваційного потенціалу не лише уповільнює досягнення необхідного темпу економічного зростання, а збільшує відставання країни у глобалізаційному вимірі, наслідки якого досить складно подолати. Також втрачається військова міцність країни, адже воєнні дії все більше перетворюються на боротьбу технологій та інновацій, у якій залучення інвестицій у інноваційні проекти постає головним завданням не лише органів влади, а й бізнесу і суспільства.

Формулювання цілей статті

Метою статті є наукове обґрунтування чинників послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України в умовах повномасштабної війни.

Виклад основного матеріалу

В умовах війни економіка України перебуває в критичному стані, існує повна залежність від зовнішньої фінансової допомоги і наявний потенціал не дозволяє забезпечувати потреби як в економічній чи соціальній сферах, так збройних сил при захисті країни. Останні роки підтвердили значну вагомість інновацій

і не лише у забезпеченні соціально-економічного розвитку, а й оборонному комплексу, коли країна потребує сучасного озброєння для захисту власного суверенітету. Очевидно, що інноваційна діяльність потребує значного інвестування і в умовах катастрофічного браку фінансових ресурсів досить складно підтримувати рівень інноваційності та інвестиційної привабливості. Все це є коротким описом ситуації в якій економіка України перебуває на сьогодні і безперечно без зовнішньої фінансової допомоги відновити розроблення і впровадження інновацій досить складно.

Послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу є результатом впливу численної кількості ризиків і загроз, які мають місце в економічному, соціально, політичному та інших сферах побудови суверенної країни. Нездатність бізнесу налагоджувати інноваційну діяльність, створювати інноваційні продукти стає наслідком зниження інноваційності національного господарства, а, відтак послаблюється економічна безпека країни і вплив гібридних ризиків та загроз лише посилюється. Такий перебіг подій характеристичний у інвестиційній сфері, коли в умовах відносності належного фінансування реалізація інвестиційних проєктів призупиняється і поставлені завдання не вирішуються. У підсумку інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності погіршується, тривалість розроблення інновацій збільшується, як і їх інвестиційна окупність.

В умовах війни досить складно забезпечити належні умови для розв'язання завдань інвестиційно-інноваційного спрямування. Подальше посилення воєнного протистояння лише ускладнюватиме, а в окремих галузях стане каталізатором повного припинення інноваційної діяльності, а вкладені інвестиції неможливо буде повернути. Таким чином, нашій країні необхідно подолати низку ризиків і загроз, виникнення яких обумовлене початком повномасштабної війни і послаблюють інвестиційно-інноваційний потенціал в системі економічної безпеки (рис. 1).

Відмітимо, що із початку повномасштабної війни суттєво порушено систему стратегічного планування, в контексті якої здійснювалось проєктування інвестиційних програм інноваційного спрямування. Хоча війна і стала каталізатором значних негативних змін, але проблеми у секторі державного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів спостерігалися і у превоєнному часі.

Рис. 1. Сукупність ризиків і загроз послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України в умовах повномасштабної війни

Йдеться про наступні чинники послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу національного господарства:

– реалізація програм державної підтримки суб'єктів господарювання стосувалися окремих секторів бізнесу, а отже, не передбачалися заходи стосовно сприяння повноцінного інвестиційно-інноваційного

розвитку національної економіки, у тому числі у територіально-секторальному аспекті, реальному секторі економіки, галузях з високою доданою вартістю та рівнем пріоритетності;

– відсутня належна спадковість програм інвестиційно-інноваційного спрямування, які не є навіть елементом середньострокового планування, низькою є якість роботи з визначення стратегічних завдань посилення інвестиційно-інноваційного потенціалу, спостерігається нечіткість їх формулювання, що перешкоджає обрати відповідну систему діагностики отриманих результатів та контролю використання ресурсів;

– пріоритетні завдання не підпорядковуються основній меті, що пояснюється відсутністю ієрархії в системі цілей покращення інвестиційно-інноваційного потенціалу;

– усталений перелік показників оцінювання результатів програмних заходів є неповноцінним, оскільки практично кожен із напрямів державної політики не забезпечений достатніми статистичними даними, а ті, що наводяться відображають лише кількісні показники, не містить аналізу показників-дестимуляторів реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки;

– обсяги фінансування програм підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств реального сектору економіки науково чи ресурсно необґрунтовані, змінюються хаотично як на центральному, так і на регіональному та місцевому рівнях;

– механізм державного програмування інвестиційних та інноваційних процесів не передбачає належного моніторингу низки тенденцій у різних сферах державного регулювання та ринкових відносин.

Варто відмітити, що послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України значним чином обумовлене низькою діловою активністю бізнесу і для її покращення актуальним є запровадження нової економічної політики воєнного часу, основними елементами якої повинно стати:

– реалізація програм релокації високотехнологічних та із значним інвестиційним потенціалом підприємств на безпечну територію;

– формування державного замовлення на інноваційну продукцію із високим рівнем імпортозаміщення;

– впровадження низки політико-економічних рішень з дерегуляції інвестиційної та інноваційної діяльності;

– реформування податкової системи з прицілом на зменшення фіскального навантаження на підприємства з високим інвестиційно-інноваційним потенціалом;

– розроблення та реалізація програм безвідсоткового кредитування для суб'єктів бізнесу у сфері прогресивних технологій та інновацій;

– розширення програми грошових виплат для внутрішньо переміщених осіб на платформ «Підтримка» та їх стимулювання брати активну участь в інвестиційних та інноваційних ініціативах вітчизняного бізнесу.

Ризики і загрози успадковані у превоєнному часі мають значний вплив на національну економіку, адже їх в повній мірі не подолано, а при повномасштабному воєнного вторгненні лише збільшилися, перелік яких наведено на рис. 2.

Послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу України відбувається під впливом таких чинників як збереження сировинної моделі інвестиційного розвитку, недостатнє інвестиційне забезпечення пріоритетних галузей економіки, низька диверсифікованість ресурсного забезпечення виробничого комплексу, висока бюрократизація та складність отримання державної підтримки, надмірне фіскальне навантаження на бізнес, обмежений доступ до кредитних та бюджетних ресурсів, обмежені можливості малого і середнього бізнесу, недостатні темпи інституційних реформ та структурних змін, значний дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці, слабка спроможність державних інституцій, постійний та значний тиск контролюючих органів.

Попри це одним із ключових завдань для подолання ризиків і загроз воєнного часу варто розглядати максимально швидке відновлення інвестиційної та інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, які у превоєнному часі відрізнялися високою конкурентоспроможністю та сформованістю інвестиційної і інноваційної складових. Тут вагоме значення набуває державна підтримка. Йдеться про надання державної портфельної гарантії покриття кредиту на відновлення інноваційної діяльності, у тому числі за рахунок міжнародних інвестиційних донорів. Так, бізнесу, що відновлює інноваційну діяльність, має право отримати без заставний кредит на закупівлю нового обладнання, провідних технологій та іншого. Натомість у банківській сфері буде впроваджено норми, за якими банківські інституції забезпечуватимуть власні ризики за наданим кредитом.

Чинники послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу

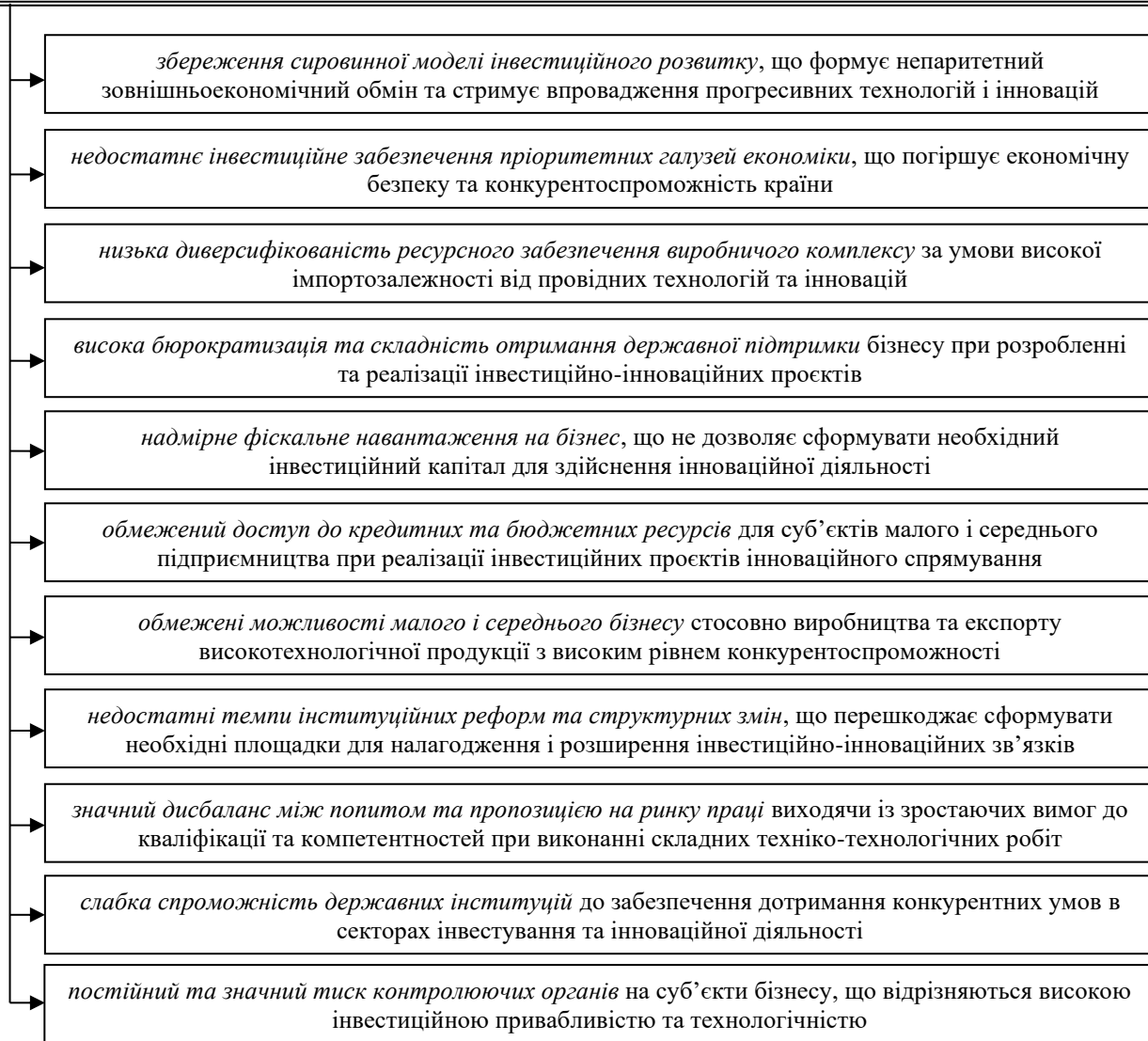

Рис. 2. Чинники послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в системі економічної безпеки України: предвоєнний та воєнний періоди

В умовах повномасштабної війни вітчизняним підприємствам реального сектору економіки важливо забезпечити альтернативність та багатоваріантність інноваційної діяльності за критеріями мінімізації ризику провалу окремих інвестиційних проєктів, невирішення запланованих завдань інвестиційно-інноваційного розвитку, недосягнення цільових фінансово-економічних показників та інвестиційних втрат. Це означає, що вибір базової стратегії з проєкцією на розвиток інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств повинен враховувати покращення стану та динаміки конкурентоспроможності і економічної безпеки, а також способи адаптації до впливу чинників, що формують їх переваги у інвестиційно-інноваційній сфері. В результаті формується високоефективна система подолання загроз і ризиків підприємницьким сектором країни, що позитивно впливає на економічну безпеку країни та посилення її інвестиційно-інноваційного потенціалу. Окремо варто виділити існуючі чинники, вплив яких досить тривалий час перешкоджає розвитку інвестиційно-інноваційного потенціалу вітчизняних суб'єктів підприємництва, а саме:

- ускладнення доступу до фінансово-інвестиційних ресурсів при реалізації інноваційних проєктів;
- значне відставання від іноземних підприємств-конкурентів у технічному та технологічному розвитку;
- непередбачувані зміни в обсягах і структурі інтелектуально-кадрового ресурсу, погіршення ефективності управління їх забезпеченням;
- недоліки в системі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів у сферах розроблення та впровадження технологій і інновацій;
- швидкі та малоконтрольовані зміни ринкової кон'юнктури, що супроводжуються збільшенням пропозиції альтернативних товарів і замінників іноземного походження;

-
- погіршення договірних відносин у сферах інвестування та техніко-технологічного розвитку, втрата виробничих та комерційних взаємозв'язків;
 - відсутність міжгалузевої та просторової координації та взаємодії між суб'єктами ринку з питань попередження і відновлення інвестиційно-інноваційного потенціалу;
 - невизначеність стратегічних цілей щодо реалізації інвестиційно-інноваційних проєктів;
 - посилення монополізації ринку та його сегментів, відсутність справедливого та рівного конкурентного середовища на ринку капіталу і технологій;
 - створення середовища, яке визнає існування тіньової економіки при налагодженні інвестиційних взаємозв'язків та реалізації інноваційних проєктів;
 - відсутність економічних стимулів для перенаправлення фінансових ресурсів на інвестиційний та інноваційний розвиток;
 - відсутність національних стандартних методичних рекомендацій щодо планування політики інвестиційно-інноваційного зовнішньоекономічного партнерства та співробітництва.

Непередбачуваність війни лише послаблює інвестиційно-інноваційний потенціал, а свідченням цього стає низька інвестиційна активність бізнесу, уповільнення реалізації інноваційних проєктів та інші тенденції. Безперечно, Україна здатна подолати такі ризики і загрози економічній безпеці і для цього необхідно активно впроваджувати інструментарій стимулювання, спрощеного регулювання, підтримки та іншого, що розширює можливості для здійснення інвестиційної та інноваційної діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Перебуваючи в стані війни досить складно забезпечувати функціонування економіки на належному рівні та домогтися певного зростання. Очевидно, що для вирішення таких завдань країна повинна володіти унікальним конкурентним потенціалом та ефективно його використовувати. Насамперед йдеться про інвестиційно-інноваційний потенціал, який поєднує, з одного боку, інвестиційну активність та привабливість країни, а з іншого – її інноваційність та здатність залучати прогресивні технології.

Послаблення інвестиційно-інноваційного потенціалу в першу чергу варто поєднувати не з впливом зовнішніх чинників, а з його якістю та відповідністю глобалізаційним тенденціям. Економіка України у превоєнний період суттєво відставала за інвестиційним та інноваційним розвитком в порівнянні із європейськими та іншими високорозвиненими країнами, а вже не говорячи про дотримання таких же темпів в умовах повномасштабного воєнного вторгнення. Завдання органів влади здійснити інституційні та структурні реформи у підходах до формування такого потенціалу, зокрема змінюючи привабливість інноваційної діяльності на території нашої країни перед іноземними інвесторами, при цьому, що передумов до цього є, зокрема високорозвинений людський капітал, значна кількість освітніх закладів, унікальні природньо-сировинні ресурси та інше. Також необхідно змінити ставлення органів влади до застосування мотиваційних механізмів у посиленні інвестиційно-інноваційного потенціалу бізнесу, які згідно досвіду багатьох успішних компаній мають високу гнучкість та віддачу стосовно вирішення завдань в інвестиційній та інноваційній діяльності. Нездатність держави запропонувати привабливі підходи у посиленні інвестиційно-інноваційного потенціалу є головним чинником його послаблення та погіршення економічної безпеки, що одночасно посилюється впливом розгортання повномасштабного воєнного вторгнення.

У перспективі наукові дослідження варто пов'язувати із пошуком інструментарію, що дозволяє попереджати виникнення чинників, вплив яких послаблює інвестиційно-інноваційний потенціал та загрожує економічній безпеці країни. Сьогодні Україна є центром уваги усієї світової наукової спільноти і вивчення стану та існуючих тенденцій у системі вітчизняної економічної безпеки стає об'єктом численних досліджень і тут завдання вітчизняних науковців активно висвітлювати боротьбу і прагнення нашої країни бути незалежною та самодостатньою.

Література

1. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Городня Т. А. Економічні аспекти диверсифікації підприємства з використанням інноваційних інвестицій. *Інтелект XXI*. 2017. Вип. 1. С. 52-57.
2. Демішев І., Войтко С. До питання інвестиційного потенціалу України під час і після війни. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1788/1723>.
3. Демчишак Н. Б. Фінансове регулювання інноваційної діяльності в Україні : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 494 с.
4. Жук М. Забезпечення функціонування інноваційної інфраструктури в умовах поглиблення інтеграції. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 44. С. 64-72.
5. Кондратенко Н. О., Добрянський Н. І. Формування інтегрованої системи економічної безпеки на загальнонаціональному рівні. *Проблеми економіки*. 2023. № 1 (55). С. 58-64.
6. Куницька-Гляш М. В., Березівський Я. П. Стратегічні імперативи формування організаційно-економічного механізму державної політики зміцнення фінансово-економічної безпеки пріоритетних галузей

національної економіки України. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. 2023. № 36. С. 70-76.

7. Мойсеєнко І. П. Інституційні основи регулювання інноваційного розвитку. Інноваційна економіка. 2019. № 1-2. С. 25-32.

8. Пань Цзян. Інструментарій забезпечення збалансованого інвестиційно-інноваційного розвитку територій. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 55-61.

9. Пашков А. П., Барановська А. С., Телюкова Ю. М. Аналіз загроз національної безпеки України та передовий досвід щодо їх розв'язання. Національна безпека. 2017. Вип. 1. С. 20-25.

10. Прямухіна Н. Модернізація системи управління економічною безпекою держави: критичні соціальні загрози. Modeling the development of the economy systems. 2023. № 2. Р. 208-214.

11. Lupak R., Shtets T., Vasylytsiv T. General aspects of state policy to ensure the digital transformation of the national economy. International independent scientific journal. 2020. № 20. Vol. 2. P. 14-19.

References

1. Vasylytsiv, T. G., Lupak, R. L., Horodnia, T. A. (2017). Economic aspects of enterprise diversification using innovative investments. *Intelligence XXI*. Issue 1. P. 52-57.

2. Demishev, I., Voitko, S. (2022). To the question of the investment potential of Ukraine during and after the war. *Economy and society*. No. 44. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1788/1723>.

3. Demchyshak, N. B. (2016). Financial regulation of innovative activity in Ukraine. Lviv : LNU named after Ivan Franko. 494 p.

4. Zhuk, M. (2015). Ensuring the functioning of innovative infrastructure in conditions of deepening integration. *Efficiency of public administration*. Issue 44. P. 64-72.

5. Kondratenko, N. O., Dobryanskyi, N. I. (2023). Formation of an integrated system of economic security at the national level. *Problems of the economy*. No. 1 (55). P. 58-64.

6. Pryamukhina, N. (2023). Modernization of the economic security management system of the state: critical social threats. *Modeling the development of the economy systems*. No. 2. P. 208-214.

7. Kunytska-Ilyash, M. V., Berezivskyi, Y. P. (2023). Strategic imperatives of forming the organizational and economic mechanism of the state policy of strengthening the financial and economic security of priority sectors of the national economy of Ukraine. *Scientific notes of the Lviv University of Business and Law*. No. 36. P. 70-76.

8. Moiseyenko, I. P. (2019). Institutional bases of regulation of innovative development. *Innovative economy*. No. 1-2. P. 25-32.

9. Pan', Tszyan (2021). Toolkit for ensuring balanced investment and innovation development of territories. *Investments: practice and experience*. No. 17. P. 55-61.

10. Pashkov, A. P., Baranovska, A. S., Telyukova, Yu. M. (2017). Analysis of threats to the national security of Ukraine and best practices in their resolution. *National security*. Issue 1. P. 20-25.

11. Lupak, R., Shtets, T., Vasylytsiv, T. (2020). General aspects of state policy to ensure the digital transformation of the national economy. *International independent scientific journal*. No. 20. Vol. 2. P. 14-19.